

Redaktion

Bo J A Haglund, chefredaktör och ansvarig utgivare
Heidi Möller, redaktör
Jan Halldin, debattredaktör

Socialmedicinsk tidskrifts styrelse/nätverk

Ragnar Westerling ordförande, Preben Berntsen, Anne Hammarström, Stig Larsson, Sara Lindeberg, Asgeir Helgason, Sara Sjölund, Göran Henriksson, Kristina Holmgren

Kritiska granskningar av hälso- och sjukvårdens funktioner – ensidiga lösningar för behandling och överförskrivning av läkemedel

Under hösten har två kritiska rapporter till Hälso- och sjukvårdens nuvarande funktion presenterats. I Riksrevisionens *Rehabiliteringsgarantin fungerar inte – tänk om eller lägg ner*¹ framhålls att satsningen ensidigt på kognitiv beteendeterapi (KBT) (ofta kopplad med anti-depressiv medicinering) varit ineffektivt för att nå målet med ökad arbetsåtergång vid psykisk ohälsa. Detta till skillnad från övriga nordiska länder som haft en annan strategi med olika typer av behandlingar för att ge stöd till arbetsåtergång vid psykisk ohälsa. Psykisk ohälsa är den dominerande orsaken idag till sjukfrånvaro och beräknas kosta ca 70 miljarder per år.

Ett fokus för detta temanummer är att narkotikadödligheten fördubblats sedan millennieskiftet. En av orsakerna som framhålls i artiklarna är att vården

medikaliserats: övertro på diagnoser och läkemedel har fått allt större plats samtidigt som institutionsvården minskat. Rehabilitering och drogfrihet har fått allt mindre utrymme. I den nyligen översatta boken *Dödliga mediciner och organiserad brottslighet*² utvecklas på ett skrämmande sätt övertron på diagnoser och de konsekvenser det för med sig med överförskrivning av olika typer av läkemedel. Ett av kapitlen har som rubrik *Psykiatri – läkemedelsindustrins paradīs*. Olika läkemedel överförskrivs och "läcker ut" från Hälso- och sjukvården med läkemedelsindustrins goda minne. Dessa är enligt Götzsche inte bara en av orsakerna till narkotikadödligheten utan också till att läkemedel internationellt är den tredje vanligaste dödsorsaken efter hjärtkärlsjukdom och cancer.

Bo J A Haglund,
Redaktör och professor

¹ Riksrevisionen: Rehabiliteringsgarantin fungerar inte – tänk om eller lägg ner. RiR 2015:19

² Peter C. Götzsche: Dödliga mediciner och organiserad brottslighet. Karneval förlag, 2015.